

Pusterum og støtte

På Hanne Mariehjemmet kan socialt marginaliserede kvinder fra misbrugs- og prostitutionsmiljøet for en stund få ro og støtte

9/2015

24. APRIL

ISSN 0105-5399

AnsvarshavendeForbundsformand
Benny Andersen**Redaktion**Jens Nielsen (redaktør), jni@sl.dk
Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Tina Løvbohm Petersen, tln@sl.dk
Steven Leweson (layout), stl@sl.dk

Prik, læserindlæg, artikler og anmeldelser er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens eller organisationens mening. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt stof.

Alle artikler fra Socialpædagogen tilbage til 1999 kan findes på www.socialpaedagogen.dk/arkiv

Adresse

Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9
1211 København K
Tlf. 7248 6000. Fax 7248 6001
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15,
torsdag 9-17, fredag 9-13
redaktionen@sl.dk
www.socialpaedagogen.dk

Læserbreve og kronikker

Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises. Kronikker bringes efter en redaktionel vurdering og må højst fylde 8.000 anslag. Læserbreve og kronikker, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet. Indlæg sendes til redaktionen@sl.dk

Annoncer

Sendes til redaktionen@sl.dk
Se priser, formater, deadlines osv. på www.socialpaedagogen.dk/annoncer

Kommende deadlines

Deadline for læserbreve og stillingsannoncer til 10/2015, der udkommer den 8. maj, er mandag den 27. april kl. 12.
Deadline for stillingsannoncer til 11/2015 er den 11. maj kl. 12.
For tekstsideannoncer er deadline til 11/2015 onsdag den 6. maj.

Redaktionen af 9/2015 er afsluttet den 16.4.2015

Abonnement

Abonnementspris 2015:
969,00 kr. inkl. moms (24 numre)
Løssalg: 48,00 kr. + porto

Oplag

43.445 i perioden
1.7.13-30.6.14

Produktion

Datagraf Communications A/S, Aarhus

Forsidefoto

Ricky John Molloy

KOMMENTAR

Den offentlige sektor er langt fra den bundløse kasse eller udgiftspost, mange i årevis har hævdet. Derimod er sektoren en investeringsforening og et forsikringsselskab

Vi vidste det godt – og nu er det bevist

Af Benny Andersen
Forbundsformand

FOTO: RICKY JOHN MOLLOY

Den offentlige sektor er sin vægt værd i guld. Eller sagt på en anden måde – den offentlige sektor er ikke en udgift for den samlede samfundsøkonomi, men tjener derimod sig selv ind. For rigtig mange af os er det ikke raketvidenskab. Vi ved godt, at hjulene i samfundet ikke ville kunne køre rundt uden indsatsen fra de offentligt ansatte. Men nu er det også bevist. En ny, stor rapport, som LO har udarbejdet i samarbejde med Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, viser – på kvalificeret og videnskabelig vis – at den offentlige sektor langt fra er den bundløse kasse eller udgiftspost, mange i årevis har hævdet. Derimod er sektoren en investeringsforening og et forsikringsselskab. Skattekroneerne er godt givet ud, viser rapporten. Faktisk giver fx uddannelse en gevinst, der overstiger udgiften.

Rapporten Danmark 2030 opstiller en række regneeksempler på selvfinansieringsgraden for en række forskellige offentlige indsatser. Og det er til at forstå. Fx kan man se, at de offentlige udgifter til elementer som uddannelse og børnepasning har den positive indvirkning på samfundet, at de hæver produktiviteten, de øger ligheden i samfundet, de hæver erhvervsdeltagelsen blandt forældre og løfter børnene og de unges indlæringsvane og dermed deres evne til at indgå i arbejdsstyrken.

Ser man på områder, som socialpædagogerne typisk er beskæftiget med – nemlig udsatte børn og unge, handicappede og sundhed og forebyggelse – så er effekten også her, at indsatsen hæver pårørendes mulighed for at passe et arbejde, at den hæver erhvervsdeltagelsen blandt de berørte borgere og mindsker social ulighed. Det skaber alt sammen rammerne for en høj produktivitet i den private sektor, og betyder på den måde, at den offentlige indsats er med til at øge velstanden. Kort sagt: Socialpædagogers indsats er en væsentlig investering for det danske samfund!

Det er vi som sagt mange, der har vidst længe. Men derfor er det alligevel nyttigt at få det dokumenteret og fremlagt. Vi har også selv påvist det samfundsøkonomisk nyttige i en fagligt rigtig, tidlig indsats, da vi for et par år siden gennemførte en såkaldt cost benefit-undersøgelse. Der er brug for den her type undersøgelser til at påvise det væsentlige i den indsats, der hver dag året rundt bliver udført – ikke mindst af socialpædagoger. Og for at det skal blive hørt de væsentlige steder, er det vigtigt, at det ikke kun er gode ord og holdninger. De skal suppleres af tal og fakta, præcis som i LO og AE-rådets nye rapport.

Mit håb er, at rapporten vil give behørigt genlyd på kontorerne i Finansministeriet – og andre steder, hvor det vil have en positiv effekt, at beslutningstagere fremover taler om det offentlige arbejdsmarked som en investering fremfor som en udgift.

INDHOLD

FOTO: RICKY JOHN MOLLOY

04

04 KVINDEKRISECENTER

Det handler om at få ro. At få et afbræk fra prostitution, misbrug og vold, som er hverdag for mange af de kvinder, der flytter ind på Hanne Mariehjemmet i Roskilde. Krisecentret er det eneste specialiserede døgntilbud i landet til socialt marginaliserede kvinder fra misbrugs- og prostitutionsmiljøet. Her kommer kvinder fra hele landet, og en del har været her flere gange. Stedet er ikke et behandlingstilbud, men et tilbud til kvinderne om, at de for en tid kan få ro omkring sig og blive hjulpet og støttet og få taget hul på arbejdet med at komme ud af fx et misbrug. Socialpædagogen fulgte to medarbejdere i en aftenvag, der både byder på hygge, konflikter, barske historier fra kvindernes liv – og gammeldags agurkesalat

04 Forår og håb om ny start**10 Vi vil være et fagligt tilbud****12 ONLINE**

Kan man få bostøtte over nettet? Ja, det kan man, viser Projekt Virtuel Bostøtte, hvor 160 psykisk sårbare borgere og 150 medarbejdere har afprøvet samtaler via webcam i forbindelse med bostøtte – som et supplement til den egentlige bostøtte. Og trods den indledende skepsis er erfaringerne overvejende positive. 'Den virtuelle bostøtte er et ekstra værktøj, der giver mig mulighed for at være mere fleksibel i forhold til borgerne', siger fx socialpædagog Thomas Christensen fra Viborg

12 Bostøtte på en ny måde**15 Et ekstra værktøj**

18

FOTO: RICKY JOHN MOLLOY

17 VALGKAMP

LO og FTF spiller ud

17 HJEMLØSE

Svært ved at etablere sig

18 GALSKAB

Sammen har 37 studerende fra fem forskellige uddannelser – blandt dem 16 socialpædagogstuderende – og seks psykisk syge skabt forestillingen Syg Nok, hvor de fortæller, synger og spiller om de otte mest almindelige psykiatriske diagnoser, fx depressioner, spiseforstyrrelser og angst. Det er tilstande, de fleste kender – fra sig selv eller fra familie og venner. Og tilstande, som de socialpædagogstuderende vil møde igen hos borgerne, når de er uddannede. Projektet har været en øjenåbner for de medvirkende studerende: 'Vi er mere ens end vi tror', fortæller en af dem om mødet med de gale – ikke som klienter, men som mennesker

18 På psykens skrå brædder**22 VOLDSFOREBYGGELSE**

Mindre vold når brugerne inddrages

23 WHISTLEBLOWER-ORDNING

Anonymitet skaber utryghed

24 SYNSPUNKT

Tager vi demokratiet som en selvfølge?

KVINDEKRISECENTER

Forår og håb om ny start

Prostitution, misbrug og vold er hverdag for mange af de kvinder, der flytter ind på Hanne Mariehjemmet. Her kan de for en stund få ro og støtte. Socialpædagogen fulgte to medarbejdere i en aftenvag

Af Lone Marie Pedersen, redaktionen@sl.dk
Foto: Ricky John Molloy

Klokken er 16 en forårsdag på Hanne Mariehjemmet i Roskilde. Der er stille. De fleste kvinder sover. Socialpædagog Marianne Othmar Esmann og omsorgsmedhjælper Christina Skarby Holmegaard starter deres fælles arbejdsdag på kontoret, hvor de uforstyrret kan lave det såkaldte overlap, som betyder, at de gennemgår de otte beboere en for en. Marianne Othmar Esmann er netop mødt på arbejde, så det er Christina Skarby Holmegaard, der har været der siden morgenen, som fortæller om, hvordan de forskellige kvinder har det.

– Så jeg ved, hvad der er sket, siger Marianne Othmar Esmann.

Alle otte pladser er besat.

– Foråret er det tidspunkt, hvor andre folk holder i hånd og viser deres forelskelse. Og vi oplever, at for nogle af de kvinder, som opsøger os, betyder årstiden nogle gange, at de får lyst til at starte på en frisk. De ser, at de stadig hænger fast i misbruket, og de vil gerne genoptage forholdet til deres børn, siger Marianne Othmar Esmann.

Christina Skarby Holmegaard fortæller, at det har været en rolig formiddag, og de fordeler dagens opgaver imellem sig.

I dag tager Marianne Othmar Esmann sig af medicinudlevering. Stort set alle beboere får medicin, fx sovemedicin, antabus eller lægeordineret metadon. Christina Skarby Holmegaard står for

aftensmaden, som bliver lavet i samarbejde med de kvinder, som ønsker at deltage.

– Selv om vi så vidt muligt forsøger at planlægge dagen, forløber den sjældent som planlagt. Men strukturen er med til at holde sammen på tingene og betyder, at man lettere kan ændre planerne, hvis der opstår andre behov hos kvinderne, siger Christina Skarby Holmegaard.

Hanne Mariehjemmet ligger i en nedlagt pinsekirke i et roligt villakvarter i Roskilde. Det er et krisecenter for kvinder over 18 år og er det eneste specialiserede døgntilbud i Danmark til socialt marginaliserede kvinder fra misbrugs- og prostitutionsmiljøet. Der kommer kvinder fra hele landet, og en del har været her flere gange. Nogle ringer selv op og spørger, om de kan komme, andre bliver henvist af fx Politiets Offerrådgivning, Reden, kommunale sagsbehandlere og misbrugscentre.

Mikala er en af de kvinder, som er indskrevet. Hendes mand har gennembanket hende med et baseballbat og forsøgte efterfølgende at kvæle hende. Hun var meget forslået og i krise, da hun ankom til Hanne Mariehjemmet. Hun har fået krisehjælp, og medarbejderne forsøger at hjælpe hende, så hun ikke skal vende tilbage til den voldelige ægtefælle. De har bl.a. kontaktet hendes kommunale sagsbehandler og politiet. Mikala har et massivt alkoholmisbrug, som medarbejderne forsøger at støtte hende i at komme i behandling for.

Hanne Mariehjemmet er ikke et behandlingstilbud, men et tilbud til kvinderne om, at de for en tid kan få ro omkring sig og blive hjulpet og støttet i at komme ud af fx et misbrug. Almindeligvis kan man kun bo tre uger på Hanne Mariehjemmet, men Mikala er en af dem, som har fået forlænget sit ophold, indtil hun kan komme til et mere permanent sted, som kan støtte hende.

Fælles fagligt udgangspunkt

Marianne Othmar Esmann og Christina Skarby Holmegaard er fast makkerpar og er et godt match,

Vi skal som personale forsøge at nedtrappe en konflikt. Det gør vi bl.a. ved aldrig at presse kvinden op i en krog, selv om hun skælder os ud. Vi lader hende vide, at det altid er i orden at trække sig fra en konflikt, hvis man ikke kan håndtere den lige nu, og så vende tilbage, når man bedre kan tackle situationen

Marianne Othmar Esmann (tv), socialpædagog

På den ene side er det rart at have døgnvagter, fordi man kan følge kvinderne over et længere forløb, og det giver større sammenhæng i arbejdsindsatsen og dermed større arbejdsglæde. Men for familielivet kan det være belastende med skifteholdsarbejde

Christina Skarby Holmegaard (tv), omsorgsmedhjælper

mener de begge. De har fælles værdigrundlag og er gode til at diskutere faglige uenigheder. De er begge kommet sent ind i faget.

Marianne Othmar Esmann er 39 år og blev uddannet socialpædagog i 2014. Hun er oprindelig kontoruddannet og var ansat i en bank. Side-løbende arbejdede hun frivilligt med hjemløse, voksne misbrugere og udsatte børn og unge, og det var det arbejde, som førte hende frem til en socialpædagogisk uddannelse.

Christina Skarby Holmegaard er også 39 år og er oprindelig butiksudannet. Det arbejde skiftede hun ud med et job som fængselsbetjent. Hun kunne godt lide arbejdet, men der var alligevel lidt for meget 'nøgleraslen', så i stedet fik hun arbejde med udsatte børn og unge. Efter syv år var det tid til at skifte, og valget faldt på Hanne Mariehjemmet.

– Vi kan begge godt lide at være i øjenhøjde med tingene samtidig med, at vi også godt kan lide, at der er højt til loftet, når vi arbejder, siger Christina Skarby Holmegaard.

De respekterer hinandens viden. Christina Skarby Holmegaard har en lang erfaring fra arbejdet på institutioner for udsatte mennesker, som Marianne Othmar Esmann ikke har. Omvendt kan Christina Skarby Holmegaard få noget ud af Marianne Othmar Esmanns teoretiske ballast.

– Jeg er meget fascineret af Marianne, der er et struktureret menneske, og jeg ved, at hun sidder med en teoretisk viden om, hvordan vi kan vinkle et problem.

Marianne Othmar Esmann supplerer.

– Det betyder meget, at man har en makker, man er tryk ved. Vi har en god tone mellem os, som kvinderne lægger mærke til. Samtidig er Christina rigtig god at sparre med qua hendes mangeårige erfaring, og vi er gode til at udnytte hinandens kompetencer.

Overlappet er slut, og uden for døren står Ditte og venter på at komme til at tale med Marianne Othmar Esmann.

Din klamme luderso

Ditte er en meget spinkel pige og omkring 160 cm høj. Hun er midt i 30'erne og er meget medtaget efter et årelangt hashmisbrug.

Ditte kommer ind på kontoret, og døren bliver lukket.

I flere dage har der været optræk til en konflikt mellem nogle af kvinderne, men Ditte har afvist at tale om det, når en af medarbejderne har spurgt hende, om der var noget, hun var ked af. Men i dag er hun klar.

Grædende fortæller hun Marianne Othmar Esmann, at en af de andre kvinder har kaldt hende

for en klam luderso. Hendes værelse vender ud mod den gård, hvor rygerne holder til, og hun hørte en af dem, Stefanie, bruge ordet om hende.

Marianne Othmar Esmann henter Stefanie. Også hun er opløst i tårer og siger, at hun aldrig har nævnt Dittes navn. 'Jeg vil aldrig kalde dig en luderso, for det er jeg selv så tit blevet kaldt på gaden, fordi jeg selv har været prostitueret. Det ord vil jeg aldrig få ud af min mund. Jeg holder meget af dig'.

Marianne Othmar Esmann guider de to gennem samtalen. Begge græder. Stefanie gentager flere gange, at hun aldrig har sagt det. Ditte på sin side fastholder, at det har hun, og bringer en anden beboer på banen.

Marianne Othmar Esmann bryder ind i samtalen og siger, at de ikke skal tale om de andre kvinder, da de ikke er med på kontoret. Efterhånden går der hul på bylden. Marianne Othmar Esmann spørger, om Ditte kan tage imod det, som Stefanie siger om, at hun ikke har sagt det. 'Du skal bare vide, at jeg rigtig godt kan lide dig', siger Stefanie.

Marianne Othmar Esmann slutter den fælles samtale med at sige: 'I sidder begge med en følelse af, at nogen sidder og taler om jer. Det problem tager vi i et andet forum'.

Det andet forum er på et af fællesmøderne, hvor alle kvinderne er til stede, og hvor de skal tale om at behandle hinanden godt.

Da Stefanie og Ditte skilles, giver de hinanden et kram, og det er for Marianne Othmar Esmann en indikation på, at problemet er løst. De forlader begge kontoret.

– Det er vigtigt, at de begge går fra hinanden med en følelse af at blive set og hørt både af mig som personale og af hinanden, siger hun.

Mæglerrollen

Mange af kvinderne kender hinanden fra prostitutions- og misbrugsmiljøet og nogle fra fængslet, og de ryger ofte ind i konflikter med hinanden. De fleste af kvinderne har desuden vanskeligt ved at udsætte behov og vil gerne have kontakt med en medarbejder her og nu, fortæller Christina Skarby Holmegaard.

– Fra gaden er de vant til at leve i et farligt miljø, og de kan måske ikke altid finde ud af at leve sammen på en anden måde. Men lige så hårde, de kan være, lige så omsorgsfulde kan de være over for hinanden.

Medarbejderne skal hele tiden være parat til at gribe ind i en konflikt og forsøge at få parterne til at enes.

Kvinderne må ikke tage stoffer eller drikke alkohol, mens de er på Hanne Mariehjemmet. Det

er udsmidningsgrund, så en af konflikterne mellem kvinderne handler bl.a. om, hvorvidt den ene eller den anden alligevel har taget stoffer. Selvom kvinderne er her frivilligt, er det i længden svært for de fleste af dem at være fx stoffri.

– De vil gerne, men det er vanskeligt at smide alkoholen eller stofferne. Det er en svær balancegang at finde ud af, 'hvem jeg er uden mit misbrug'. Og det er krævende at være sammen med andre i længere tid, som de er her på Hanne Mariehjemmet. De fleste er vant til være alene, siger Marianne Othmar Esmann.

Mange vælger at lade sig udskrive, når de fx ikke længere kan klare at være uden stoffer eller holde ud i ædru tilstand at se på deres eget liv. Men en del af dem vender senere tilbage. Omkring 85 pct. af alle kvinderne er gengangere. Når en kvinde vender tilbage, bliver tavlen vasket ren, og man starter forfra, fortæller Marianne Othmar Esmann.

En af dem, der har været der et hav af gange, er Nina, der er en ung alkoholiker. Hun bruger Hanne Mariehjemmet til at få en dagsrytme. Hun har en lejlighed, som hun ikke bor i. Hun er ofte udsat for vold, men kan ikke huske fra hvem, da hun altid er for fuld til at huske noget.

Hanne Mariehjemmet hjælper hende med mad, tøj og støtter hende i at kontakte lægen eller andre myndigheder, og når Nina er blevet rimelig restitueret, tager hun afsted igen.

Christina Skarby Holmegaard og Marianne Othmar Esmann arbejder på et projekt om efterværn til de kvinder, der forlader Hanne Mariehjemmet.

– Vi kunne godt tænke os et tilbud, hvor kvinderne bliver fulgt og samlet op, når de forlader Hanne Mariehjemmet. Det skal være et tilbud, hvor de bliver anerkendt og ikke stempet eller stigmatiseret, siger Marianne Othmar Esmann.

Medicin og mad

Klokken nærmer sig 17, og Marianne Othmar Esmann er gået i gang med at dosere medicin. Det foregår i et særligt rum, hvor der er en form for 'ekspeditionsskranke' i døråbningen. Skranken er der mest af sikkerhedsgrunde. Ifald en beboer bliver voldelig, spærrer skranken for umiddelbar indtrængen, og medarbejderen kan nå at forsvinde ud af en bagdør.

Det er dog yderst sjældent, at medarbejderne bliver udsat for vold. Marianne Othmar Esmann og Christina Skarby Holmegaard har begge 'kun' oplevet verbale trusler og kun få gange.

– Vi skal som personale forsøge at nedtrappe en konflikt. Det gør vi bl.a. ved aldrig at presse kvinden op i en krog, selv om hun skælder os ud. Vi lader hende vide, at det altid er i orden at trække sig fra en konflikt, hvis man ikke kan håndtere den lige nu, og så vende tilbage, når man bedre kan tackle situationen, siger Marianne Othmar Esmann.

Det betyder meget for medarbejdernes arbejdsmiljø, hvordan stemningen er blandt kvinderne. Hvis noget ulmer i gruppen, bliver medarbejderne fagligt udfordret, fordi det skaber uro, og det hele kan eksplodere.

SAMSPIL Christina Skarby Holmegaard (tv) og Marianne Othmar Esmann er faste makkerer – og i egne øjne et rigtig godt match. Bl.a. fordi, de er gode til at være fagligt uenige.

Medarbejderne er rigtig gode til at se og høre på en. De kender mine problemer og minder mig om ting, når jeg er forvirret oven i hovedet og ikke kan finde ud af det. De ved, hvorfor vi kommer, og hvilken situation, vi er i

Stefanie, beboer

Men det, der presser medarbejderne mest, er uden tvivl de skiftende arbejdstider, er de begge enige om.

– På den ene side er det rart at have døgnvakter, fordi man kan følge kvinderne over et længere forløb, og det giver større sammenhæng i arbejdsindsatsen og dermed større arbejdsglæde. Men for familielivet kan det være belastende med skifteholdsarbejde, siger Christina Skarby Holmegaard.

Mens Marianne Othmar Esmann doserer medicinen, er Christina Skarby Holmegaard gået i gang med at lave aftensmad sammen med Pernille, der i dag har meldt sig på køkkenholdet. Køkken og spisestue går ud i et, og bliver for en stund samlingssted for andre kvinder, der fx enten lige er stået op eller kommet hjem fra en tur ned til byen.

Hanne Mariehjemmet får en gang om ugen madvarer fra Fødevarebanken, der er en forening, som modtager overskudsmad fra fødevarereproducenter, landbrug og grossister og fordeler det blandt sociale organisationer. I aften står den på kylling.

Mens kyllingen er i ovnen, får Christina Skarby Holmegaard også tid til at lave en såkaldt indskrivningssamtale med en ny beboer, Anne. Det foregår på kontoret bag den lukkede dør.

Fra CBS til bænken

57-årige Anne er blevet kørt til Hanne Mariehjemmet af sin ekskæreste, fordi hun var 'ved at gøre noget dumt', som hun kalder det. Det dumme er selvmordsforsøg. Anne er alkoholiker og i misbrugsbehandling. Det er første gang, hun er på Hanne Mariehjemmet, og hun er der med et bestemt mål for øje: At hendes søn vil se hende. Han er 33 år og har to børn, som han ikke vil have, hun skal se, før hun er ædru.

– Det er fantastisk, at du er kommet her. Det viser, at du vil noget. Tænk på, hvor meget mod det kræver at være ædru, siger Christina Skarby Holmegaard.

Anne er født og opvokset i England og kom som 21-årig til Danmark, fordi hun blev gift med en dansker. Hun er uddannet merkonom og har arbejdet flere år i byggebranchen og også været udstationeret sammen med sin ægtefælle. Hun har taget en bachelorgrad på CBS i København og har altid levet et økonomisk stabilt liv i den højere middelklasse. Men noget gik galt for hende. Hun begyndte at drikke, mens hun var udstationeret, og ægteskabet gik dårligt.

Hendes mor var også alkoholiker. Da Annes alkoholforbrug nærmede sig to flasker sprut om

dagen, gennemgik hun i 1996 en Minnesotakur og var ædru i fem år. Men så gik det galt igen. Hun har i årenes løb gennemgået adskillige misbrugsbehandlinger, men altid er det gået galt bagefter.

Hun har ikke flere penge tilbage og bor i dag i en lille lejelejlighed.

– Jeg er kommet ind i miljøet, hvor jeg sidder på bænken, siger hun.

Vær så god at spise

Kl. 19 bliver der ringet med klokken, og alle samles omkring et veldækket bord med kylling, brun sovs, ovnbagte rodfrugter og gammeldags agurkesalat. Marianne Othmar Esmann og Christina Skarby Holmegaard sidder for hver sin bordende og giver indspark til samtalen. Emnerne spænder vidt. Der bliver både talt om slankekur og om vold mod prostituerede, der går på gaden.

– Vi forsøger at åbne op for, at kvinderne kan tale om de ting, der optager dem, siger Marianne Othmar Esmann.

Dog er der emner, som ikke må bringes på bane i fællesskabet.

– Kvinderne må ikke tale om, hvor de fx får stoffer fra, hvordan de fixer, eller hvor og hvordan de prostituerer sig. Det kan friste de andre kvinder, så de fx får trang til at tage stoffer. De emner må de tale med os om på tomandshånd, siger Marianne Othmar Esmann.

Middagen er som resten af opholdet baseret på, at kvinderne har mulighed for ro og afslapning. Mange af dem er meget trætte og har brug for fred, nærende mad, et bad og rent tøj. Fra forskellig side bliver der doneret fx bind og tøj. I et depotrum kan kvinderne kigge efter en ny garderobe.

Ud over medarbejderne er det dog kun to-tre af kvinderne, som bidrager til samværet. De andre sidder tavse, og flere af dem kigger ned i bordet.

En af dem med god energi over for fællesskabet er Stefani, der for bare en time siden græd over at være blevet beskyldt for at kalde Ditte for en klam luder.

I løbet af dagen har Stefani flere gange henvendt sig og inviteret Socialpædagogens udsendte til at se hendes værelse. Men hver gang har hun aflyst aftalen, fordi hun skulle ryge, fordi hun skulle tale med en af de andre, fordi, fordi..

Men nu skal det være. Efter middagen.

En dag ser jeg dem igen

Stefanie har været på Hanne Mariehjemmet adskillige gange. Hun har ikke selv tal på, hvor tit. Hver gang ringer hun selv, og får ja, hvis der er plads.

Hun er 52 år og er tidligere prostitueret og stofmisbruger.

– Jeg holdt op som prostitueret, fordi jeg ikke længere behøvede pengene.

I dag får hun lægeordineret metadon og tager ifølge hende selv ikke stoffer ved siden af.

– Jeg har gået meget på Vesterbro. Det var et hårdt og utrygt miljø. Jeg har fået en masse slag som prostitueret.

Især husker hun en bestemt kunde.

– Jeg havde forhandlet en pris med en kunde, hvor der indgik slag, men han blev ved med at slå mere end det, der var aftalt, og jeg kunne ikke få ham stoppet. Jeg var helt ødelagt bagefter.

På sit værelse på Hanne Mariehjemmet har hun indrettet sig med sine personlige ting. Og det er der en grund til. Da vi står i hendes værelse, slår hun ud med armene og siger, 'det her er alt, hvad jeg ejer'.

Stefanie er hjemløs og bor på gaden, når hun ikke kan få en plads på et herberg. Derfor bærer hun rundt på alle sine ejendele.

På væggen hænger der tre billeder. Et gulnet et af to små børn på omkring et og fire år. Det er hendes døtre, som blev anbragt, da de var helt små.

– De er frivillig anbragt, understreger Stefanie og påpeger flere gange i løbet af samtalen, at det var frivilligt, fordi hun ikke kunne have dem hos sig. Og de ville få det bedre der, hvor de kom hen. Begge blev anbragt hos slægtninge, men hver sit sted.

Ved siden af hænger der to billeder af hendes to voksne døtre. Den store er i dag 31 år og den yngste 28 år.

Hun har ikke set børnene, siden de blev anbragt. Dengang fik hun forbud mod at have kontakt med dem, og hendes døtre har som voksne ikke ønsket kontakt med hende. Men for et par måneder siden skete der noget. Den ældste ringede og sagde, at hun gerne ville have kontakt med hende. De har ikke mødtes endnu, men taler i telefon hver dag, fortæller Stefanie.

Den yngste ønsker ingen kontakt.

Stefanie håber, at hun med tiden kan få kontakt til begge døtre, og hun håber, at hun kan få tilkendt en førtidspension, for det vil give hende mere ro. Hun har haft adskillige blodpropper i lunger og hjerne.

– Det er mærkeligt, at kommunen ikke kan se, hvordan jeg har det.

For Stefanie er Hanne Mariehjemmet et 'kanonfedt sted at være'.

– Man ved, man bliver passet på. Får mad og et bad. Medarbejderne er rigtig gode til at se og høre

på en. De kender mine problemer og minder mig om ting, når jeg er forvirret oven i hovedet og ikke kan finde ud af det. De ved, hvorfor vi kommer, og hvilken situation, vi er i.

Sidste overlap

Klokken nærmer sig 22, og Marianne Othmar Esmanns arbejdsdag er ved at være slut.

Endnu en gang laver hun og Christina Skarby Holmegaard overlap, hvor de gennemgår de otte beboere.

Marianne Othmar Esmann fortæller, at en af kvinderne, Susanne, havde hørt, at en anden kvinde, som hun har et rigtig dårligt forhold til, skal flytte ind på Hanne Mariehjemmet. Marianne Othmar Esmann har i løbet af aftenen talt en del med hende om, hvordan hun kan tage imod den anden, så de kan få et godt forhold.

Christina Skarby Holmegaard skal overnatte. Hun udleverer medicin og gør klar til natten sammen med kvinderne.

Kl. 23 bliver der sagt godnat. Efter den tid skal kvinderne opholde sig på deres værelser, og Christina Skarby Holmegaard trækker sig tilbage til personalets soverum. ■

Beboerne optræder under pseudonym.

SKÆBNER På kvindehjemmet møder Marianne Othmar Esmann (tv) og Christina Skarby Holmegaard kvinder, der er præget af et hårdt liv med misbrug og prostitution og eksempelvis har mistet kontakten til deres børn.

KVINDEKRISECENTER

Jeg har altid været optaget af, hvordan vi skaber et godt arbejdsmiljø. Ofte er der en skidt aura omkring ordet, noget med problemer, men det handler også om, hvordan man løfter det gode arbejdsmiljø på en faglig velfunderet måde

Maybritt Zola Christensen, daglig leder

Vi vil være et fagligt tilbud

Uddannelse og erfaring skal klæde medarbejderne på til at støtte kvinderne på Hanne Mariehjemmet, og det skal beskytte dem selv mod trusler og vold

Af Lone Marie Pedersen, redaktionen@sl.dk
Foto: Ricky John Molloy

Hver gang Ida ser, at en bestemt medarbejder kommer på arbejde, siger hun altid 'ih, hvor er det det dejligt, du er her. Du er den bedste'. Ida er stofmisbruger og prostitueret og bor på Hanne Mariehjemmet i Roskilde. Her kan hun få en pause fra livet på gaden, få mad og et bad og få vasket tøj. Måske har hun også en drøm om at ændre sit liv, og medarbejderne kan – hvis hun ønsker det – støtte hende i den proces.

Ida har desværre en usik med at fremhæve en bestemt medarbejder frem for en anden. I fagsproget hedder det splitting, og det kan være meget belastende for den, det går ud over. I værste fald kan det ødelægge en medarbejder, fortæller daglig leder Maybritt Zola Christensen.

– Hvis du ikke er opmærksom på det, kan det ramme personligt og påvirke medarbejderens faglighed og selvtillid.

Hanne Mariehjemmet er krisecenter for kvinder over 18 år, og er det eneste specialiserede døgntilbud i Danmark til socialt marginaliserede kvinder fra misbrugs- og prostitutionsmiljøet.

Ida er ikke alene om at bruge splitting. Det er en ofte brugt forsvarsmekanisme blandt de kvinder, som bor på Hanne Mariehjemmet, fortæller Maybritt Zola Christensen.

– Mange af kvinderne er tidligt skadede, og splitting er en forsvarsmekanisme til at holde det, der er svært, ude fra sig selv.

Splitting kan være meget ødelæggende for en arbejdsplads, fortæller Maybritt Zola Christensen.

– Når en kvinde bruger splitting, kan det påvirke en hel personalegruppe, fordi hun deva-

luerer en medarbejder og favoriserer en anden, og hvis man ikke er bevidst om det, kan man føle sig som en dårlig medarbejder.

Gode medarbejdere smitter

Maybritt Zola Christensen er 52 år og blev uddannet socialpædagog for 11 år siden. Hun har arbejdet med fysisk og psykisk udviklingshæmmede, men skiftede hest, da partierne bag satspuljen i 2007 afsatte penge til en hjemløsestrategi, hvor formålet var at gøre en ekstra faglig indsats, så der bliver færre hjemløse i Danmark. Hun blev i 2012 ansat som socialpædagog på Hanne Mariehjemmet og blev samtidig valgt som arbejdsmiljørepræsentant for sine kollegaer. I 2014 blev hun daglig leder.

For hende har faglighed og arbejdsmiljø altid været hinandens forudsætninger. Hvis arbejdsmiljøet er dårligt, kan medarbejderne ikke levere et godt stykke arbejde. Modsat betyder et godt arbejdsmiljø gode medarbejdere.

– Med tiden er jeg blevet opmærksom på, at arbejdsmiljø ikke kun handler om personalet, men også om beboerne. Hvis personalet trives og har det godt, vil det spejle sig i kvinderne, siger hun.

Hanne Mariehjemmet har otte pladser, og de er oftest fyldt op. Kvinderne er i alderen 18 til omkring 70 år og har en meget bred vifte af problemstillinger. Fælles for dem er et misbrug af stoffer og/eller alkohol, og mange af dem er eller har været prostituerede. Mange af kvinderne er blevet udsat for vold, og ofte ved de ikke fra hvem, da de har været påvirket af stoffer eller alkohol. Også indbyrdes lever de med vold og trusler fra et hårdt liv på gaden, fortæller Maybritt Zola Christensen.

– Nogle af de kvinder, som kommer her, er afkræftede og tynde og har måske ikke fået mad i flere dage. Her kan de få hjælp til at blive stabiliseret, og vi kan hjælpe med kontakt til fx sagsbehandler, misbrugskonsulent og egen læge.

De fleste kvinder, som kommer på Hanne Mariehjemmet, er i forvejen kendt af systemet. Mange af dem er vokset op med forældre, der var mis-

brugere, og er omsorgssvigtede. En del har været anbragt i plejefamilie eller på døgninstitution.

Kvinderne kan kun være på Hanne Mariehjemmet i tre uger, dog med mulighed for forlængelse. Stedet er drevet af penge fra satspuljen og grunden til, at det de kun kan være der relativt kort tid er, at der skal være plads til, at flere kan komme ind, fortæller Maybritt Zola Christensen.

På længere sigt forventer hun, at opholdstiden bliver ændret, så de som andre institutioner, der er drevet efter § 109 i Serviceloven (kvindekrisecentre), kan have kvinderne boende i tre-fire måneder, så kvinderne får mere tid til at komme på højkant.

Et fagligt tilbud

På Hanne Mariehjemmet arbejder de bevidst med faglige metoder og har taget udgangspunkt i psykolog og psykoterapeut Per Revstedts teorier om motivationsarbejde og kognitive metoder.

– Vi vil være et fagligt tilbud. Og det fælles faglige udgangspunkt betyder, at personalet er bedre klædt på i arbejdet med kvinderne, siger Maybritt Zola Christensen.

Medarbejderne er enten uddannede socialpædagoger eller social- og sundhedsassistenter. Derudover er der ansat to pædagogmedhjælpere/omsorgsassistenter, hvor deres mangeårige erfaringer kan opveje den manglende uddannelse.

Maybritt Zola Christensen har sammen med en kollega fra et andet Mariehjem taget initiativ til at danne et arbejdsmiljønetværk for ledere og arbejdsmiljørepræsentanter (beskrevet i Socialpædagogen nr. 12/2014).

Et dårligt arbejdsmiljø fylder rigtig meget på en arbejdsplads, fortæller hun.

– Jeg har altid været optaget af, hvordan vi skaber et godt arbejdsmiljø. Ofte er der en skidt aura omkring ordet, noget med problemer, men det handler også om, hvordan man løfter det gode arbejdsmiljø på en fagligt velfunderet måde, siger hun.

Kvinderne på Hanne Mariehjemmet er ofte meget vrede og kan komme med verbale trusler mod personalet. Derimod er det yderst sjældent – for ikke at sige aldrig – at personalet bliver udsat for fysisk vold.

Maybritt Zola Christensen og en kollega oplevede at blive truet af Susanne, der var meget

vred over noget medicin, som hun ikke måtte få – Hanne Mariehjemmet har ingen kompetence til at ændre i lægens ordinerings. ‘Jeg smadrer dig’, råbte hun til en af dem. Der er nul tolerance over for vold eller trusler, og de meddelte derfor Susanne, at hun var udskrevet. Den besked gjorde hende kun endnu mere vred.

‘Du er udskrevet, vi kan lige så godt finde ud af det på den bedste måde’, sagde medarbejderen. Da Susanne stadig var vred, fik hun at vide, at hun havde en halv time til at pakke. Det blev gentaget et par gange mere, inden hun til sidst stille og roligt pakkede sine ting.

Eksemplet viser den konfliktnedtrapningsmodel, som medarbejderne bruger, fortæller Maybritt Zola Christensen.

– Vi skal være direkte og ærlige i kommunikationen. Hvis vi fx havde sagt, at ‘vi kan godt forstå, at det er hårdt for dig’ og begyndt på en lang samtale, var vi dermed blevet mere utydelige og utroværdige.

Det svære er ofte at lade kvinderne beholde ansvaret selv, forklarer hun.

– Ofte er vi mennesker skruet sådan sammen, at vi gerne vil hjælpe andre mennesker og være søde og rare. Hvis vi i stedet fx siger, ‘du har valgt at være misbruger, og det er derfor, du ingen penge har’, så lader vi ansvaret være hos kvinden og giver hende kompetencer til at løfte opgaven. ■

Beboerne optræder under pseudonym.

Med tiden er jeg blevet opmærksom på, at arbejdsmiljø ikke kun handler om personalet, men også om beboerne. Hvis personalet trives og har det godt, vil det spejle sig i kvinderne

Maybritt Zola Christensen, daglig leder

ONLINE

Nogle vil fx ikke have besøg, fordi de ikke har været i bad, ikke har ryddet op eller bare ikke har overskud til at få andre ind i deres hjem. Her kan det være gavnligt, at de ikke behøver at aflyse deres aftale, men kan omlægge den til en webcam-samtale

Lise Marie Witt Udsen, konsulent, CFK

Bostøtte på en ny måde

Samtaler via webcam kan være et godt supplement til den bostøtte, som mennesker med psykisk sygdom traditionelt har fået tilbudt. Det viser et udviklingsprojekt, der er gennemført i fem midtjyske kommuner

Af Trine Kit Jensen, redaktionen@sl.dk

Illustration: Louise Thrane Jensen

Hvorfor skal vi nu det? Er det en spareøvelse? Hvad med vores faglighed? Sådan lød nogle af de kritiske spørgsmål, da borgere og medarbejdere var til opstartsseminar på Projekt Virtuel Bostøtte – et fælles udviklingsprojekt i de fem kommuner Aarhus, Viborg, Randers, Herning og Favrskov støttet af Trygfonden.

– Det her har udfordret vanetænkningen og opfattelsen af, hvordan relationen skal være mellem

borgere og medarbejdere. Så mange var i starten skeptiske, fortæller Bo Egil Hansen, projektleder og udviklingskonsulent i Center for Socialfaglig Udvikling i Aarhus Kommune.

160 psykisk sårbare borgere og 150 medarbejdere har deltaget i projektet. Over halvandet år har de afprøvet samtaler via webcam i forbindelse med bostøtte, og trods den indledende skepsis er erfaringerne overvejende positive.

Det viser evalueringsrapporten fra CFK – Folkesundhed og Kvalitetsudvikling i Region Midtjylland. Evalueringen bygger dels på en spørgeskemaundersøgelse blandt de involverede borgere og medarbejdere, dels på interviews med både borgere, medarbejdere og tovholdere i de fem kommuner.

– Videosamtalerne kan fx give borgere med angstproblematikker større tryghed, fordi støtten kan deles op i mindre bidder. I stedet for at skulle vente en uge eller fjorten dage på et besøg, kan borgeren have nogle kortere kontakter via webcam med få dages mellemrum, så bekymringerne ikke når at hobe sig op, siger Lise Marie Witt Udsen, konsulent hos CFK.

Generelt konkluderer rapporten, at videosamtaler kan være et godt supplement til de fysiske besøg, fordi de giver mulighed for et mere differentieret og fleksibelt tilbud om bostøtte.

– Nogle vil fx ikke have besøg, fordi de ikke har været i bad, ikke har ryddet op eller bare ikke har overskud til at få andre ind i deres hjem. Her kan det være gavnligt, at de ikke behøver at aflyse deres aftale, men kan omlægge den til en webcam-samtale, siger Lise Marie Witt Udsen.

Som udgangspunkt har der i de fleste tilfælde været etableret en velfungerende relation til borgeren, før den virtuelle bostøtte er sat i gang. Men

Diskuter på facebook

Hvor går grænsen?

I Projekt Virtuel Bostøtte har 160 psykisk sårbare borgere fået websamtaler som supplement til den almindelige bostøtte – med gode resultater. Men hvor tæt er man på grænsen for, hvad der kan stå i stedet for den direkte kontakt?

Deltag i debatten på facebook / se hvordan på www.sl.dk/facebook

projektet har også vist sig at være en 'døråbner' i forhold til borgere, som det før har været svært overhovedet at få en kontakt til.

– Via videosamtaler har det været muligt at komme i gang med bostøtte til borgere, som man tidligere slet ikke har fået lov at hjælpe. For dem kan samtalerne være en blid opstart til fysiske besøg, siger Lise Marie Witt Udsen.

Virker ikke for alle

Som en gevinst ved den virtuelle bostøtte peger hun også på, at videosamtaler kan fungere som en livline i den fase, hvor borgeren skal udsluses fra bostøtte-tilbuddet.

– Med webcam-samtalerne kan man lave en mere glidende og nænsom overgang, hvor borgeren langsomt vænner sig til at skulle klare sig selv. Det bliver ikke et clean cut, og nogle tør måske derfor gå i gang med udslusningen på et tidligere tidspunkt, siger hun.

I projektet har det været en udfordring at nå fx paranoid skizofrene og andre borgere, der har været bange for, at nogle lyttede med, eller at samtalerne blev optaget. Den udfordring har været forstærket af, at bostøtte-medarbejderne ikke altid har haft deres eget kontor at sidde på, og det er i nogle situationer løst ved, at andre medarbejdere i rummet er gået hen foran skærmen og har præsenteret sig, fortæller Lise Marie Witt Udsen.

Bostøtte via webcam stiller samtidig krav til både borgere og medarbejdere. Borgerne skal være i stand til koncentrere sig og holde øjenkontakt under videosamtalerne, og det kan være svært for nogle. For medarbejderne kan det være lidt sværere at vurdere borgernes tilstand end ved besøg, fordi de ikke kan bruge alle deres sanser, og de skal også arbejde med at skabe nærvær på en anden måde.

– Samtalerne er mere fokuserede på webcam, og med mindre smalltalk kan der være risiko

Det her kommer under alle omstændigheder på socialpædagogiske arbejdspladser. Så vil man sætte et fingeraftryk på, hvordan det skal gøres, må man prøve at skabe noget viden på området, der forhåbentlig kan kvalificere den fremtidige brug

Bo Egil Hansen, projektleder, Aarhus Kommune

for, at man mister lidt af den medmenneskelige kontakt, siger Lise Marie Witt Udsen.

Hun understreger samtidig, at der fra borger til borger er stor forskel på, om videosamtaler er et nyttigt redskab.

– Det virker ikke for alle. Borgeren skal føle sig tryk ved situationen og mediet, og der skal være en individuel vurdering af, om den enkelte kan få hjælp til sine udfordringer via webcam, siger hun.

Dialog vigtig

Helt fra start har både medarbejdere og borgere i projektet været inviteret til dialog om, hvordan man bedst giver støtte, når det skal ske via webcam, og den dialog har været vigtig for at give projektet medvind og overvinde den indledende skepsis, mener Bo Egil Hansen.

– Det er vores erfaring, at det har været godt at snakke om, hvad man kan gøre for at reducere bekymringerne og overkomme de barrierer, der er. Hvis man bare siger, 'her er en iPad og en mikrofon. Gå i gang', så lykkes det helt sikkert ikke. Derudover vil jeg gerne understrege, at det skal være borgerens eget ønske at få hjælp på den her måde, siger han.

Som en af udfordringerne i projektet peger Bo Egil Hansen på teknikken, der kan drille og få relationen til at forsvinde på et splitsekund.

– Især i landkommuner er der steder, hvor forbindelsen kan blive afbrudt, fordi dækningen ikke er god nok. Det er derfor vigtigt at lave en aftale om, at borger og medarbejder ringer hinanden op, hvis forbindelsen ryger. Ellers kan borgeren måske tro, at det er medarbejderen, der har afbrudt samtalen. Omvendt kan medarbejderen tro, at borgeren er blevet sur og har slukket for det hele, siger han.

Også it-support er vigtig, betoner projektlederen, og det samme er den ledelsesmæssige opbakning til virtuel bostøtte.

– Ikke bare rent praktisk, men også inde i medarbejdernes hoveder i forhold til faglighed er det her en forholdsvis stor forandringsproces. Ledelsen skal derfor løbende være opmærksom på, hvad der er af udfordringer og hvordan man kan løse dem. Lader man medarbejderne passe sig selv, kan det gå ud over motivationen, især hos dem der i forvejen synes, at det er en svær måde at arbejde på, siger han.

Fra politisk hold har der i forbindelse med projektet ikke været fokus på, om der kan spares penge eller medarbejdere ved omlægge en del af bostøtten til videosamtaler.

– Der har været tale om et supplement til den almindelige bostøtte, og vi har ikke været underlagt sparekrav. Men jeg har hele vejen været åben omkring, at vi selvfølgelig ikke kan styre eller vide, hvad politikerne sidenhen vil bruge det til, siger Bo Egil Hansen.

Kommet for at blive

De fem midtjyske kommuner, der har været involveret i udviklingsprojektet, forsætter alle i en eller anden form med videosamtaler, og projektlederen er overbevist om, at andre kommuner vil følge trop.

– Det her kommer under alle omstændigheder på socialpædagogiske arbejdspladser. Så vil man sætte et fingeraftryk på, hvordan det skal gøres, må man prøve at skabe noget viden på området, der forhåbentlig kan kvalificere den fremtidige brug, siger Bo Egil Hansen.

Det er ikke blot videosamtaler med bostøtte-medarbejdere, der har været i spil i forbindelse med Projekt Virtuel Bostøtte. Det er også afprøvet, om apps til smartphone og tablet kan hjælpe borgerne med at sætte struktur på hverdagen eller støtte dem til bedre medicin håndtering. Derudover har borgerne haft mulighed for webcam-samtaler med frivillige fra SIND, der er kommet sig helt eller delvist over deres sygdom og kan bidrage med brugererfaringer.

I kølvandet på projektet er der udgivet et digitalt metodehæfte i form af en ny hjemmeside. Her kan interesserede finde skriftligt materiale, video og tegnefilm, der beskriver projektet og de pædagogiske metoder, som er udviklet undervejs, og få gode råd til, hvordan man kommer godt i gang med virtuel bostøtte. Materialet på hjemmesiden er udarbejdet af medarbejdere, borgere og projektledelsen i fællesskab. ■

Se evalueringsrapporten via www.kortlink.dk/gcv9

Pris til Projekt Virtuel Bostøtte

I konkurrence med to andre nominerede vandt Projekt Virtuel Bostøtte 24. marts Digitaliseringsprisen 2015 i kategorien 'Velfærdsprisen'.

Velfærdsprisen gives til en offentlig institution eller myndighed, der ved hjælp af teknologi har skabt mærkbare serviceforbedringer for borgerne og samtidig bidraget til effektivisering i den offentlige sektor.

Bag Digitaliseringsprisen står Digitaliseringsstyrelsen, KL, Danske Regioner, KMD, Rambøll CEDI og In2Media. Prisen er blevet uddelt siden 2004.

ONLINE

Et ekstra værktøj

En videosamtale er ikke det samme som et fysisk besøg. Men i Viborg Kommune er socialpædagog Thomas Christensen glad for at have fået et nyt værktøj, han kan bruge i forbindelse med bostøtten, fordi det giver borgerne flere muligheder

Af Trine Kit Jensen, redaktionen@sl.dk
Illustration: Louise Thrane Jensen

Virtuel bostøtte i form af videosamtaler. Den idé fængede ikke umiddelbart hos socialpædagog Thomas Christensen. Ligesom flere af sine kolleger frygtede han, at der var tale om en kommunal spareøvelse, som gik ud på, at

de hver især skulle have flere borgere gennem systemet. Derudover var der bekymring for, at den nye form for bostøtte ville blive presset ned over hovedet på borgerne.

– Men sådan er det ikke gået, og som tingene har udviklet sig, ser jeg anderledes på det. Den virtuelle bostøtte er ikke en erstatning for den almindelige bostøtte, men et ekstra værktøj, der giver mig mulighed for at være mere fleksibel i forhold til borgerne, siger han over en Skype-forbindelse fra Viborg, hvor han arbejder som bostøtte og mentor.

Som led i et fælles projekt i fem jyske kommuner har en gruppe bostøtte-medarbejdere i Viborg i halvandet år suppleret de fysiske besøg med samtaler over webcam. Der har været tale om et frivilligt tilbud til psykisk sårbare borgere, men ingen af de borgere, der har fået tilbuddet af Thomas Christensen, har sagt nej tak.

Er borgeren på det laveste støtteniveau, mødes vi normalt en gang om ugen, fx om mandagen. Men med det virtuelle har jeg også kunnet nå en samtale torsdag eller fredag. Det ville jeg ikke have haft mulighed for, hvis jeg skulle køre ud til borgeren, fordi der hurtigt ryger en halv time på landevejen

Thomas Christensen, socialpædagog

– Borgerne har fundet det spændende og især de unge, der er vant til Skype og den slags, har været glade for det, fortæller han.

Projektet er nu slut, men videosamtalerne fortsætter i Viborg, og over det næste år er det planen, at alle kommunens bostøtte-medarbejdere skal med på den virtuelle vogn. Fordelen ved det nye redskab er bl.a., at det giver mulighed for hyppigere kontakt, lyder det fra Thomas Christensen.

– Er borgeren på det laveste støtteniveau, mødes vi normalt en gang om ugen, fx om mandagen. Men med det virtuelle har jeg også kunnet nå en samtale torsdag eller fredag. Det ville jeg ikke have haft mulighed for, hvis jeg skulle køre ud til borgeren, fordi der hurtigt ryger en halv time på landevejen.

Mindre smalltalk

Videosamtalerne kræver noget andet end de fysiske besøg, oplever Thomas Christensen. Når han er ude hos borgeren, kan han fx danne sig et indtryk af, hvordan det står til ved at se efter, om der ligger uåbnet post og om opvask eller vasketøj har hobet sig op.

– De ting er du nødt til at turde spørge ind til i en videosamtale, hvor man er mere direkte på med det samme, siger han.

Når samtalen foregår via webcam, bliver der heller ikke brugt tid på kaffedrikning. Samtalerne er derfor kortere end de fysiske besøg. Typisk varer de 15-20 minutter, og der er mindre smalltalk end normalt. Men det kan Thomas Christensen godt leve med, så længe videosamtalerne ikke er det eneste tilbud til borgerne, fortæller han.

Videosamtalerne er særligt nyttige i forhold til borgere, der har brug for støttende samtaler og behov for at blive guidet og vejledt i hverdagen, mener Thomas Christensen. Derudover peger han på, at det nye værktøj giver borgerne mulighed for at blive mere mobile.

– Hvis man tager en uge eller en to til København og har adgang til en computer eller har sin iPad med, kan man få fx få virtuel bostøtte i ferien. Vi har også haft en borger, der studerede i Odense og på den måde kunne bevare sin bostøtte, fortæller han.

Projektet har samtidig givet pote i forhold til at få fat på borgere, der tidligere har været svære

at nå. Enkelte borgere, der før helt har afvist bostøtte, får nu virtuel hjælp og vil gerne nøjes med det. Men det nye værktøj har også ført til, at en kvinde, som en af Thomas Christensens kolleger i et halvt år måtte mødes med ude byen, nu har åbnet sit hjem.

Kvinden ville ikke lukke nogen ind i privaten, men sagde ja til videosamtaler, og sidenhen har hendes bostøtte fået lov at komme på besøg.

Trods solstrålehistorier som denne understreger Thomas Christensen, at den virtuelle bostøtte ikke er egnet til alle. Det gælder fx borgere, der har tendens til at isolere sig.

– Her er det bedre med fysiske besøg, hvor man tager borgerne i hånden og følger med dem ud til aktiviteter, der giver social kontakt, siger han.

Brug for teknisk bistand

Thomas Christensen er ikke bare socialpædagog, men har også en it-baggrund. Mens projektet stod på, var han derfor frikøbt på halv tid for yde teknisk bistand til både kolleger og de involverede borgere, der brugte deres eget udstyr.

– Når noget har drillet i forhold til installation af programmer, i forhold til lyden eller i forhold til forbindelsen, er det mig, man har ringet til, og der har været nok at lave, siger han – lige før Skype-forbindelsen fra Viborg vælger at stå af.

Han når dog at fortælle, at han forsat er it-supporter, men nu kun på kvart tid, fordi en kollega fremover tager halvdelen af timerne. I supporter-rollen har han også undervist i Google Kalender. Et af projektets delmål har nemlig været at afprøve, om psykisk sårbare borgere kan have glæde af apps, der hjælper med at sætte struktur på hverdagen. I bostøtten i Viborg har man før arbejdet med ugeskemaer på papir, der ofte blev væk, og i forhold til dem er kalenderen af flere årsager et stort fremskridt, mener Thomas Christensen.

– For mange borgere har det vist sig at være et fantastisk redskab, når de skal planlægge deres dag og holde styr på aftaler. Med kalenderen kan de også kl. 22 få en påmindelse om, at de skal huske at tage deres medicin, og så er det et redskab alle bruger. De bliver ikke stemplet som anderledes, og det er noget, der er vigtigt for dem, siger han. ■

VALGKAMP

LO og FTF spiller ud

De to hovedorganisationer gør klar til valg med 22 konkrete forslag til det kommende regeringsgrundlag

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Folketingsvalget kommer senest til september, og nu har LO og FTF sammen søsat en kampagne og et politisk udspil, der tegner de to organisationers ønsker til den regering, der efter valget kan sætte sig på ministertaburetterne.

'Sammen skaber vi værdi' – sådan hedder kampagnen, som blev skudt i gang med uddeling

af kaffe og morgenbrød rundt omkring i landet en hverdagsmorgen midt i april.

Med kampagnen og de 22 konkrete forslag til politikerne har de to hovedorganisationer slået kræfterne sammen for at øge den politiske indflydelse for de 1,5 mio. lønmodtagere der er organiseret hos Socialpædagogerne og de næsten 100 andre fagforbund i LO og FTF.

– Lønmodtagerne skaber værdi for Danmark, derfor skal deres stemme veje tungt på valgdagen, og når der efterfølgende skal laves et grundlag for den kommende regeringsperiode, siger LO-formand Harald Børsting.

– Vores fornemmeste opgave er at få alle i arbejde. Det kræver

en økonomisk politik, der aktivt fremmer beskæftigelsen. Vi skal uddanne arbejdsløse og beskæftigede, så de kan matche fremtidens job. Og vi skal bekæmpe social dumping, så vi ikke underminerer vores egen velfærd. Hvordan det skal løftes, har vi helt konkrete bud på, siger Harald Børsting.

De 22 forslag bliver fremlagt et ad gangen, og som det første foreslår LO og FTF den kommende regering at lægge ud med en jobrettet investeringsplan. Planen skal skabe nye job via fx renovering af bygninger og boliger, så de bliver mere energivenlige.

Desuden foreslår LO og FTF, at den kommende regering dropper de økonomiske

sanktioner, som kommuner og regioner i dag bliver mødt med, hvis de overskrider deres budgetter. Statens økonomiske sanktioner over for især kommunerne har ifølge de to organisationer betydet 27.000 færre offentligt ansatte end planlagt i 2011-2013, og den offentlige sektors beskæftigelse er fortsat med at falde i 2014.

Det andet forslag handler om ni principper for et nyt dagpengesystem. Det handler bl.a. om, at langt færre fremover må opbruge deres dagpengeret, at det skal være nemmere at genoptjene dagpengereetten, og at reglerne skal være mere gennemskuelige. ■

Læs mere på skabervaerdi.dk

HJEMLØSE

Svært ved at etablere sig

Unge hjemløse har også senere i livet svært ved at fastholde et arbejde eller tage en uddannelse, viser ny undersøgelse

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Hvordan går det egentlig med de unge hjemløse, der i en periode flytter ind i Kofoeds Skoles ungdomsboliger for at få bedre styr på tilværelsen? Det har sociolog Ane Kirk undersøgt i efteråret 2014, hvor hun gennemførte en forløbsundersøgelse med udgangspunkt i data fra 181 beboere

udskrevet fra ungdomsboligerne fra 2005 til 2012. Ungdomsboligerne er et tilbud til unge hjemløse under 30 år med psykosociale problemer.

Forløbsundersøgelsen viser, at de unge via et ophold på Kofoeds Skole ofte bliver hjulpet ud af hjemløsheden. Men den afslører også, at det er en stor udfordring at etablere et voksenliv efter udskrivningen. Især i de første år efter opholdet på en af skolens ungdomsboliger ender en del af de unge igen i hjemløshed eller falder fra, når det gælder job og uddannelse.

Over halvdelen af de 181 beboere, der indgår i undersøgelsen, får således ikke en uddannelse, der er højere end

grundskolen, og en femtedel fuldfører heller ikke denne uddannelse. Samtidig har mange tidligere beboere svært ved at komme ud af kontanthjælpsystemet og risikerer derfor at skulle leve med en økonomi, der ligger under fattigdomsgrænsen.

Krisen ramte hårdt

Især de årgange, der blev udskrevet fra Kofoeds Skole i de år, hvor den økonomiske krise var værst, har haft svært ved at etablere sig. Mens 24 pct. af årgangene før 2008 var i beskæftigelse, gjaldt det kun for 14 pct. af de såkaldte kriseårgange. Samtidig har dobbelt så mange fra kriseårgangene ingen eller

uoplyst bopæl sammenlignet med før-kriseårgangene.

Forløbsundersøgelsen viser også, at halvdelen af de tidligere beboere er på kontanthjælp uanset hvor mange år, der går efter udskrivningen. Det vidner om, at de unge hjemløse er i stor risiko for at havne i permanent fattigdom.

Et andet resultat fra undersøgelsen er, at 80 pct. af de tidligere beboere lever som enlige, og det er meget få af dem, der også mange år efter udskrivning fra Kofoeds Skole bevæger sig rent geografisk. ■

Læs hele undersøgelsen på www.kofoedsskole.dk/forlobsundersogelse

GALSKAB

SYG Depressioner, spiseforstyrrelser og angst er nogle af de tilstande, som de medvirkende i Syg Nok sætter ord på.

På psykens skrå brædder

Syg nok

Syg Nok er den fjerde forestilling i ly af projektet Den gode galskab, som er et samarbejde mellem De Splittergale, VIA University College, VIA University Colleges væksthus – uddannelsen Performance Creator, Aarhus Kommune og Rethink 2017 Aarhus europæisk kulturhovedstad.

Klaus Rubin er udannet skuespiller og dramapædagog. Lektor i Drama og teater ved Peter Sabroe Seminariet siden 1982.

I et teaterprojekts trygge rammer har 16 socialpædagogstuderende mødt mennesker og udfordringer, som de vil møde igen, når de er færdiguddannede. De har også mødt hinanden. Og sig selv

Tekst og foto: Simon Jeppesen

Når jeg skal til eksamen, tager jeg nervemedicin. Har jeg angst? Sådan spørger socialpædagogstuderende Mette Tagmose fra scenen. Historien er ikke hendes egen. Den stammer fra en af de øvrige medvirkende, som står bag hende, i forestillingen Syg Nok på Peter Sabroe Seminariet i Aarhus.

Mette Tagmose er en af 16 socialpædagogstuderende på femte semester, der sammen med 21 studerende fra fire andre uddannelser og sammen med seks 'ægte' splittergale, har arbejdet i 18 dage med at sætte ord og billeder på de otte mest almindelige psykiatriske diagnoser.

Mette går tilbage, de andre medvirkende går på skift frem, fortæller, synger og spiller om depressioner, spiseforstyrrelser og angst – tilstande, de

fleste kender – fra sig selv, fra familie eller venner. Og tilstande, som de socialpædagogstuderende vil møde igen hos borgerne, når de er færdige med deres uddannelse.

Forestillingen Syg Nok er et samarbejde mellem studerende ved fem forskellige uddannelser under VIA University College i Aarhus og gruppen De Splittergale, en gruppe aarhusianske optrædende, hvor de fleste er eller har været i det psykiatriske system. Forestillingen er en del af projektet Den Gode Galskab, der med en lang række initiativer sætter fokus på psykiske sygdomme frem til Kulturby 2017 i Aarhus – og efter.

Derfor slutter formiddagens show ikke med tæppefald. Publikum bliver i salen og er inviteret ud på gulvet, hvor de rundt om borde, med forestillingens medvirkende som værter, kan diskutere, hvad Syg Nok handlede om og komme med konkrete forslag til, hvordan psykisk syge kan være en ressource – både for kulturbyen i 2017 og for det omgivende samfund i tiden før og efter.

– Vi er mere ens end vi tror, fortæller Mette Tagmose, da hun bliver bedt om at fortælle, hvad hun har lært af projektet og hvad hun har lært af mødet med de gale – ikke som klienter men som mennesker.

EFTERSPIL Efter forestillingen bliver der stillet borde op. Tilskuerne er inviteret til at snakke med om de ting, som de lige har set.

UDBRUD Personlighedsforstyrrelser, der kan betyde, at man har svært ved at styre sit temperament og er uforudsigelig for omgivelserne, er en af de tilstande, de medvirkende gestalter.

MONTØR Klaus Rubin har arbejdet med projektet i halvandet år – Syg Nok er den fjerde forestilling, hvor han har lavet en montage af de scener om de forskellige typer galskab, som spillerne har improviseret frem.

MEDICINERING Mange studerende oplever selv depressioner og bruger medicin fx op til eksamen, og teaterprojektet er en mulighed for at fortælle om svære følelser.

Hun har tænkt meget over relationer. Især de relationer, hun har fået med de medvirkende splittergale. Det er relationer, hun er gået ind i med et så stort ønske om at være der for dem, at hun oplever at have glemt sig selv. Hendes omsorgsgen tog magten. Det er en udfordring at gå ind i en stærk, men tidsbegrænset relation og have sig selv både med ind og med ud, uden at føle, at hun sårer de mennesker, hun har arbejdet sammen med, ved ikke at være der længere, når det hele er slut.

Men gruppen har grinet sammen og arbejdet sammen, på tværs af faggrupper og på tværs af borger-/pædagog-skel. Og det har været helt fantastisk.

Det er nok første og sidste gang, du prøver det, spørger Socialpædagogen.

Mette Tagmose tænker sig om, nikker trist:
– Ja.

En af instruktørerne, Klaus Rubin, har arbejdet med projektet siden efteråret 2013 – dette er den fjerde forestilling. Det er et af hans mål, at det ikke bliver sidste gang – hverken for Mette Tag-

mose eller nogen af de andre. De studerende og De Splittergale har arbejdet sammen i grupper omkring forskellige typer galskab, de har fortalt om sig selv og om deres egne erfaringer. Erfaringerne har været grundmaterialet i en række improvisationer, som instruktørerne har monteret til en sammenhængende forestilling.

De studerende har dermed brugt en række dramatekniske værktøjer, som de vil have til deres rådighed, når de selv er færdiguddannede. Man kan sagtens lære at bruge sig selv, men man skal gøre det med omtanke.

Forestillingen slutter med, at en af de medvirkende mænd vakler hen over scenen med sin øl i hånden, synker sammen og ligger helt, helt stille. En kvinde går hen til ham, tager hans hånd, og siger:

– Du sagde, du altid ville være der, det var du ikke. Du lod mig alene tilbage. Lysfølsom barn-dom, jeg lærte aldrig at se lyset.

Også den fortælling er bygget på en af de medvirkendes livshistorier, nemlig instruktøren Klaus Rubins. ■

SPEJLBILLEDE 'Vi er mere ens, end vi tror', siger en af de medvirkende studerende om mødet med medlemmerne af gruppen De Splittergale.

TANKESPIND Når man lider af skizofreni, har man ofte svært ved at skelne mellem, hvad der er virkeligt og uvirkeligt. Man ser eller hører måske ting, som andre ikke ser eller hører.

ORD PÅ Spiseforstyrrelser handler ikke om mad, men om følelser, som teateret helt bogstaveligt kan sætte ord på.

VOLDSFOREBYGGELSE

Mindre vold når brugerne inddrages

Når borgerne mærker, at de bliver hørt, opstår der færre konflikter og mindre vold. I temahæftet 'Vi gør det sammen' fortæller 11 arbejdspladser om deres erfaringer med brugerinddragelse

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

På mange sociale bo- og dagtilbud har personalet gode erfaringer med at inddrage borgerne i arbejdet med at forebygge vold. Når borgerne føler sig anerkendt, hørt og involveret i det voldsforebyggende arbejde, opstår der færre konflikter.

Det er udgangspunktet i de eksempler, der præsenteres i temahæftet 'Vi gør det sammen', som er udgivet af projekt Vold som Udtryksform under Socialt

Udviklingscenter SUS. Her fortæller 11 arbejdspladser – 10 bo- og beskæftigelsestilbud og et jobcenter – om deres erfaringer med at inddrage brugere og borgere.

Pointen med brugerinddragelse i det voldsforebyggende arbejde er, at det virker forebyggende at give borgerne reel indflydelse, lytte til dem og tage deres input, meninger og ønsker alvorligt.

'Arbejdspladserne griber det an på mange forskellige måder. Men fælles for deres erfaringer er, at dialog, anerkendelse, selvbestemmelse og mest mulig kontrol over eget liv er med til at sikre et ligeværdigt samarbejde. Og det har en positiv indflydelse på forekomsten af konflikter og vold', skriver Birgitte Bækgaard Brach, chefkonsulent i Socialt Udviklingscenter SUS, i temahæftets forord.

De 11 eksempler spænder lige fra at arbejde med de fysiske

rammer eller omgangstonen til at give borgerne mere indflydelse, som man fx har gjort i Socialpsykiatrien i Høje-Taastrup Kommune.

Beboerne bestemmer selv

Som led i et projekt, der skulle skabe bedre relationer mellem medarbejdere og borgere, har man på flere af socialpsykiatriens tilbud givet borgerne mulighed for selv at sammensætte det team af ansatte, som de vil samarbejde med.

En medarbejder, der har deltaget i projektet, siger i temahæftet:

'Inden vi gjorde det på den måde, var det jo medarbejderne, der valgte, hvem vi mente, vi havde lyst til at være sammen med. Det er vi gået væk fra. Nu hedder det samarbejdspartnere. Og det er, fordi det er borgeren, der har magten. Hvor det var os, der havde magten førhen.'

Et andet eksempel i 'Vi gør det sammen' viser, hvordan Botilbuddet Slotsvænget i Lyngby-Taarbæk Kommune har gode erfaringer med at have ansatte med brugerbaggrund. Disse medarbejdere ansættes både på deres faglige kompetencer og på, at de har personlige erfaringer med psykiske lidelser, hvilket er med til at normalisere og afstigmatisere det at have en psykisk lidelse. Det giver håb for beboerne, at de kan se, at man godt kan komme sig.

Netop nu inviterer Vold som Udtryksform ledere og arbejdsmiljørepræsentanter fra 12 arbejdspladser til at indgå i et udviklingsforløb omkring temaet 'Brugerinddragelse i det voldsforebyggende arbejde'. Interesserede arbejdspladser kan henvende sig på sus@sus.dk frem til 30. april. ■

Hent temahæftet 'Vi gør det sammen' via www.kortlink.dk/gf7w

Landsmøde i netværket for socialpædagoger, der arbejder med marginaliserede og udstødte

21. og 22. maj 2015 på Pejsegården, Søndergade 112 i Brædstrup

Ungeindsatsen – hvad virker? SKP § 99/opsøgende gadeplansarbejde. Oplæg v. Projekt Udenfor om gadeplansarbejde og et nyt ungeprojekt. Esbjerg Kommunes erfaringer med Hjemløsestrategien, med fokus på de unge v. Karin Egholm. SKP/§99 v. Jurist Berit P. Petersen

Tilmeldingsfrist: 27. april 2015

Yderligere oplysninger og tilmelding: www.sl.dk/marginaliserede2015

WHISTLEBLOWER-ORDNING

Anonymitet skaber utryghed

En whistleblower-ordning gør det lettere for landets fem socialtilsyn at opdage problemer hos opholdssteder eller familieplejere. Men anonyme henvendelser risikerer at skabe utryghed blandt familieplejerne, vurderer kredsformand

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Siden januar 2014 har anbragte unge, ansatte og andre haft mulighed for at klage anonymt til landets fem socialtilsyn. Da socialtilsynene overtog opgaven med at føre tilsyn med plejefamilier og opholdssteder, blev der oprettet en whistleblower-ordning for at gøre det lettere at opdage ulovlig magtanvendelse eller mangelfulde kompetencer.

Alle, både medarbejdere, beboere, pårørende og andre, kan henvende sig anonymt til Socialtilsynet, hvis de er bekymrede over forholdene hos fx en plejefamilie eller på et opholdssted.

Men Lisbeth Schou, formand for Socialpædagogerne i Kreds Storstrøm, er ikke ubetinget glad for den totale anonymitet. Hun frygter, at whistleblower-ordningen viser sig at være et tveægget sværd.

– Når en plejefamilie får besøg af de nye socialtilsyn, ved de ikke, hvorvidt der ligger en anonym henvendelse bag. Og det giver stor utryghed og usikkerhed. Samtidig betyder anonymiteten, at plejefamilierne ikke har mulighed for imødegå den kritik, der er

kommet, eller arbejde konkret med de forhold, de kritiseres på, siger Lisbeth Schou.

Hun oplever, at problematikken løbende tages op i kredsens familieplejegruppe.

– Selvom det naturligvis er vigtigt at sikre ordentlige forhold for børn i familiepleje, skal man ikke glemme, at disse børns liv er betinget af, at der går nogle familieplejere rundt, som er trygge i deres arbejde. Og det er svært at føle sig tryk, hvis ikke man ved, hvad man bliver kritiseret for, lyder det fra Lisbeth Schou.

Store konsekvenser

På landsplan har de fem socialtilsyn i løbet af ordningens første år modtaget 824 anonyme henvendelser, skriver dr.dk. I Socialtilsyn Øst har der i 2014 været i alt 130 anonyme henvendelser.

Ifølge Henriette Lindbjerg, chef for Socialtilsyn Øst, har den nye ordning allerede ført til, at flere plejefamilier har mistet deres tilladelser til at have plejebørn boende.

– De anonyme henvendelser er med til at give et bedre billede af, hvor der er problemer. Jeg tror, at der er nogle ting, vi nu opdager tidligere, end vi ellers ville have gjort, siger Henriette Lindbjerg til dr.dk.

Og Lisbeth Schou er da også klar over, at anonyme henvendelser i særlige tilfælde giver god mening:

– Som udgangspunkt ville jeg ønske, det ikke var nødvendigt med anonymitet. Men jeg medgiver, det er i nogle tilfælde kan opleves som en nødvendighed. Det kan fx være, hvis medarbejderne føler, der er noget galt og gerne vil have nogle ud for at kigge nærmere på deres arbejdsplads. ■

NOTER

Ikke behov for lovgivning om ytringsfrihed

Ordninger, hvor offentligt ansatte anonymt kan fortælle om kritiske forhold på deres arbejdsplads, skal ikke indføres ved lov. Men offentlige arbejdspladser bør overveje at indføre whistleblower-ordninger. Sådan lyder nogle af anbefalingerne i en ny betænkning fra udvalget om offentligt ansattes ytringsfrihed og whistleblower-ordninger. I betænkningen opstiller udvalget bl.a. nogle generelle retningslinjer om, hvordan man kan etablere og administrere en whistleblower-ordning. Udvalget peger også på, at der ikke er behov for at lovgive om offentligt ansattes ytringsfrihed eller meddelelse, men at der dog er brug for bedre beskyttelse mod afskedigelse af offentligt ansatte, hvis de blander sig i den offentlige debat.

tln

1. maj – også med Socialpædagogerne

Jo, der jo som altid den store 1. maj-fejring i Fælledparken i København. Men landet over er der igen i år en lang række 1. maj-møder, hvor Socialpædagogerne er ene- eller medarrangør, og hvor der er taler med særlig opmærksomhed på det socialpædagogiske område. Både kredsformænd og medlemmer af forbundets forretningsudvalg taler forskellige steder i landet. Således er Kreds Lillebælt fx arrangør af en god håndfuld arrangementer rundt i kredsen, mens Kreds Nordjylland holder 1. maj-arrangement på kreds-kontoret om formiddagen med kredsformand Peter Skov Christensens tale kl. 10.30, inden der kl. 12 er afgang til den store fællesdemonstration i Aalborg. Du kan finde en oversigt over 1. maj-møderne på www.sl.dk og på din egen kreds' hjemmeside via www.sl.dk/kredse

jni

Solhaven vil genopstå

Efter at samtlige medarbejdere blev frifundet for vold mod de anbragte unge, har den tidligere leder af Solhaven Søren Virenfeldt planer om at starte et nyt opholdssted. 'Det skal selvfølgelig hedde Solhaven 2, for vi mener ikke, at vi gjorde noget forkert. Vi står ved det arbejde, Solhaven har stået for i 25 år', siger han til Politiken. Den melding bliver positivt modtaget på borgmesterkontoret i Vesthimmerlands Kommune. Borgmester Knud Kristensen (K) siger til Ritzau: 'For mit vedkommende har jeg personligt ingen problemer med at føre et samarbejde med Solhaven igen, hvis det skulle genopstå. Det kunne jeg overhovedet ikke se nogen problemer i'. Solhaven lukkede som følge af anklagerne mod personalet.

mrk

Landsretten stadfæster tvangs bortadoption

En otteårig pige skal bortadopteres til sin plejemor, selv om hendes biologiske mor – der er hjerneskadet – modsætter sig. Det har landsretten besluttet, idet den stadfæster byrettens dom. Ifølge Institut for Menneskerettigheder er sagen principiel, fordi det er en af de første sager om tvangs bortadoption af et barn med en mor med handicap. Ifølge Berlingskes Nyhedsbureau vil tvangs bortadoptionen medføre, at den biologiske mor og mormor mister deres nuværende ret til at se pigen en gang om måneden. Den biologiske mor har fra fødslen sagt ja til at lade pigen bo hos og blive opdraget af hendes nuværende plejefamilie.

mrk

Tager vi demokratiet som en selvfølge?

Synspunkter

Bringes efter en redaktionel vurdering. Synspunkter må højst fylde 8.000 anslag.

Læserbreve

Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises.

Læserbreve og synspunkter, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet.

Læserbreve og synspunkter sendes til redaktionen@sl.dk

Deadline for læserbreve til nr. 10/2015 er mandag den 27. april kl. 12.00.

Beretning fra Litauens festligholdelse af 25 års selvstændighed og hvad det sætter i gang af tanker om festligholdelserne for vores eget danske demokrati

Af Jan Vium

Nu står 1. maj og Grundlovsdag for døren. Jeg oplever begge fejringene som de mest væsentlige markeringer af vores demokrati og velfærdssamfund. Det skal der ikke herske tvivl om. Men jeg vil tillade mig at stille spørgsmålet, om vi giver disse markeringer den opmærksomhed, de fortjener, og om vi i vores hjerter reelt har forstået, hvor store landvindinger vi har skabt for vores demokrati.

Septemberforliget i 1899 er grundstenen for udviklingen af det danske demokrati. Septemberforliget fungerede som arbejdsmarkedets grundlov og blev først erstattet af en ny hovedaftale i 1960. Den nuværende hovedaftale holder sig dog inden for rammerne af det oprindelige Septemberforlig. Betegnelsen grundlov er rimelig,

da det grundlæggende koncept i forliget er parternes gensidige anerkendelse af modpartens organisationsret.

To år efter, i 1901, kom der et systemskifte i dansk politik, der banede vejen for parlamentarisme, og frem til 1915 blev det nye demokrati sat under debat. Og endelig i 1915 blev den nye grundlov vedtaget. Nok den mest skelsættende grundlov, der gav kvinder, tyende og fattigfolk valgret. Indtil da var det kun ca. 14 pct. af den voksne befolkning, der havde valgret. Nu fik alle kvinder og alle mænd samme ret til at stemme og opstille til valg.

Det danske demokratis vigtigste begivenheder udvikledes således fra 1899-1915. Et mestestykke uden lige i demokrati, som mange lande misunder os, og som vi skal være stolte over og værne om.

Og så er det, at jeg alligevel bliver lidt ked af det. Jeg oplever, at vi tager tingene for givet.

Lad os finde vejen tilbage

1. maj er både en festdag og en dag for demokratisk debat. Der skal være plads til begge ting. Selvfølgelig.

Men når jeg så ser på deltageren, og hvordan lønarbejdere og familier i stor grad fravælger begivenheden og tilvælger andre

ting i stedet, så kan jeg ikke lade være at tænke på, hvad vi dog gør galt. Og med vi, mener jeg os alle sammen. Både arrangører, talere og deltagere. Men også meningsdannere, journalister, politikere og menigmand.

Har vi som samfund en for svag kollektiv hukommelse? Eller tager vi vores arbejdsmarkedsdemokrati for givet? Og så lige i disse tider, hvor vi ser, hvordan Ryanair og italienske metrofirmaer opfører sig, hvor vi ser sort arbejde og fremmed arbejdskraft, der bevidst snydes, og hvor vi ser udfasning af fabrikker til udenlandsk børnearbejde og slavelignende vilkår med ringe arbejdsmiljø.

Lad os tale om, hvad vi gerne vil skabe, og hvordan vi kan gøre det, og ikke bare fortabe os i at skælde ud på dem, der ikke vil det samme som os. Lad os fastholde den demokratiske dialog

Det var ikke den verden, vores forfædre skabte i 1899.

Vi må finde vejen tilbage. Som lønmodtagere. Som forbrugere. Som politikere. Som meningsdannere. Som journalister. Som arbejdsgivere. Som mennesker i et demokratisk velfærdssamfund. Det skylder vi Septemberforligets stiftere. Både fagforeningerne og arbejdsgiverne.

Lad demokratiet, festligholdelserne, glæden og sammenholdet – og ikke polariseringen – i det danske samfund leve. Gør dagene til festdage, og giv arven videre til vores børn og unge

Grundlovsdagen fejres hvert år. En glædens dag og ofte i det gode danske tidlige sommervejr. Også en festdag og en dag for demokratisk debat.

Og her er deltagelsen også meget lille. De politiske partier holder hver deres møder og samles for at høre taler fra dem, de er enige med. Hvad bliver der af den demokratiske dialog i sådanne sammenhænge? Dagen benyttes til politiske markeringer, og pressen refererer velvilligt til befolkningen hjemme foran fjernsynet, så vi ikke selv behøver at deltage aktivt.

Og endnu en gang kommer talerne, der holdes, til at handle om, hvor dårlige eller utroværdige alle de andre partier er.

Og så må jeg gentage mig selv: Det var ikke den verden, vores forfædre skabte i 1915. Vi må finde vejen tilbage. Som stemmeberettigede. Som forbrugere. Som politikere. Som meningsdannere. Som journalister. Som mennesker i et demokratisk velfærdssamfund. Det skylder vi grundlovens stiftere.

Folkefest for demokratiet

Jeg er lige kommet hjem fra Litauen med en delegation fra Socialpædagogerne og LO. 11. marts fejrede litauerne 25-års dagen for deres uafhængigheds-erklæring. Litauen blev uafhængigt i 1918 og fik deres egen grundlov. Senere, i 1940, overtog den sovjetiske besættelsesmagt landet indtil 1990, kun afbrudt

kort under 2. verdenskrig af en tysk besættelse.

I 1990 vedtog det Litauiske parlament Seimas igen en uafhængighedserklæring og genoptog den gamle grundlov.

Da jeg deltog i festlighederne i Vilnius, kunne jeg ikke andet end at sætte det i relief til vores egne festligholdelser for demokratiet. Det stod i en skærende kontrast til de danske, lidt leverpostejfarvede, halvkedelige og forudsigelige mærkedage med fravær af danskerne og evige skælden ud og pegning af 'de andre', som vi ikke er enige med.

Alle var af huse. Store og små. Unge og gamle. Arbejdsgivere og ansatte. Politikere og menigmand. Militær og fredsselskere. Alle politiske partier. Alle tidligere præsidenter

Alle var glade og feststemte. Formelle taler foran parlamentet. Alle korte og præcise. Stort optog gennem byen med flere hundredtusinder mennesker. Om aftenen stor folkefest med musikalske indslag fra alle kroge af den lokale musiksmag og kultur. Præsident og tidligere præsidenter med varme budskaber om at stå sammen og være en fredsselskende nation, der er ved at bygge et nyt demokrati op. Danmark og Island har en særlig plads i litauernes hjerter, fordi de to nationer gik foran med en anerkendelse af Litauen som selvstændig nation for 25 år siden. Mogens Lykke-

toft var naturligvis også en del af arrangementet.

Giv arven videre

Vi har i Socialpædagogerne bidraget til udviklingen af deres demokrati og undervist i Den Danske Model og haft litauiske fagforeninger på studiebesøg i Danmark.

Mogens Lykketoft har stillet sin bog 'Den Danske Model' til disposition, og vi har fået den oversat til litauisk, og den indgår i dag i alle bibliotekers samlinger. Fagforening og regering er i samarbejde ved at implementere den som 'Den Litauiske Model'. De vil gerne lære af vores demokrati. Dejligt.

Men vi kan så afgjort lære lige så meget af deres demokrati. Og ikke mindst af, at de ikke tager demokratiet som en selvfølge. Det er noget, vi skal værne om og give videre til de næste generationer.

Lad demokratiet, festligholdelserne, glæden og sammenholdet – og ikke polariseringen – i det danske samfund leve. Gør dagene til festdage, og giv arven videre til vores børn og unge. Gør begge dage til nationale helledage. Så kan de for min skyld godt få Store Bededag i stedet. Demokratiet er det hele værd.

God 1. maj og god Grundlovsdag. ■

Jan Vium er kredsformand for Socialpædagogerne Kreds Midt-Sjælland.

DELTA I SOCIALPÆDAGOGENS
FACEBOOK-GRUPPE

ET RUM FOR FAGLIG REFLEKSION
OG ERFARINGSUDVEKSLING

[SL.DK/FACEBOOK](https://www.facebook.com/sl.dk/facebooks)

Sociale medier på arbejdspladsen

Af Birgitte Wold

Det er blevet moderne tider med de sociale medier, som sniger sig ind i hverdagen på de socialpædagogiske arbejdspladser. Dermed er det også blevet nødvendigt, at medarbejderne og ledelsen forholder sig til, hvordan brugen af sociale medier skal håndteres – både af hensyn til arbejdspladsen og medarbejdernes arbejdsmiljø.

I min egen organisation har dette emne været drøftet i det lokale MED-udvalg. Det er et tema, som mange har både private og professionelle holdninger til, og som samtidig er fyldt med dilemmaer.

På den ene side må arbejdspladserne anerkende, at de sociale medier er blevet en del af kommunikationen i hverdagen. Omvendt er der også en del faldgruber, hvis man ikke forholder sig kritisk. En af de store faldgruber kan være sammensmeltningen af ansattes privatsfære og arbejdslivet.

Jeg tror, at de fleste socialpædagoger er enige i, at medarbejdere, som sidder med næsen nede i facebook, ikke hører hjemme på arbejdspladsen, hvor nærvær, opmærksom og professionalisme er forudsætningen for at kunne løse sin kerneopgave.

Men der opstår indimellem usikkerhed, når spørgsmålene drejer sig om, hvorvidt medarbejderne kan være venner med brugerne eller deres pårørende? Eller om lederen kan være venner med medarbejderne? Eller hvad nu hvis der oprettes

lukkede grupper, hvor det er muligt at drøfte forhold på arbejdspladsen?

Det er min opfattelse, at hvis vi tror, at vi kan styre medarbejdernes brug af de sociale medier, så tager vi fejl: Men vi kan som minimum drøfte med hinanden, hvad fælderne kan være, og hvordan vi kan sætte rammerne for brug af de sociale medier på arbejdspladsen – og til dels også uden for arbejdspladsen.

Vi kan ligeledes gå i dialog om, hvordan vi bevarer de professionelle relationer til hinanden, således, at *need to know* ikke forveksles med *nice to know*. Der kan faktisk udføres rigtig meget kvalificeret socialpædagogisk arbejde, uden at medarbejderne (og brugerne) har kendskab til medarbejdernes privatsfære. Ja, det kunne måske ligefrem være en befrielse at slippe for at blive sovset ind i kollegaernes problemer derhjemme!

I min egen organisation er vi nået frem til nogle ret restriktive tilgange til brugen af de sociale medier. Ikke fordi det skal være 'kriminelt' at bruge de sociale medier, men fordi vi gerne vil bevare den professionelle tilgang til arbejdet. Derudover vil vi gerne signalere, at det faktisk er helt i orden at holde fri fra sin arbejdsplads, uden at det forventes, at man er på, når man har fri. ■

Birgitte Wold er forstander for fire tilbud i Køge Kommune og formand for Socialpædagogernes sektion for ledere og mellemledere.

- Skal der være regler for brug af de sociale medier på arbejdspladsen?
- Er det i orden, at medarbejderne er venner med brugere og pårørende på de sociale medier?
- Hvordan kan de sociale medier få indflydelse på det psykiske arbejdsmiljø?

Deltag i debatten på
socialpaedagogen.dk/prik